

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzivnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium duklianskych hrdinov, Komenského 16, Svidník
4. Názov projektu	Zvýšenie čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na Gymnáziu duklianskych hrdinov vo Svidníku
5. Kód projektu ITMS2014+	312011V690
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	29. 11. 2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Učebňa cudzích jazykov
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Vlasta Volčková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.gdh.sk/kluby

11. Manažérské zhrnutie:

krátká anotácia:

Bez porozumenia prečítaného textu sa čítanie prejaví v jeho nedostatočnej interpretácii a následnej aplikácii v praxi. Aktivizujúce vyučovacie metódy pomáhajú zdokonaľovať čitateľskú gramotnosť žiakov. Zlepšujú úroveň čítania, porozumenia textu, rozvíjajú čitateľské schopnosti, zručnosti, samostatnosť a tvorivosť žiakov pri práci s textom.

klúčové slová:

stratégia, motivácia, učebné štýly v čitateľskej gramotnosti, poznatky, učebné úlohy.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

UČEBNÉ ŠTÝLY ŽIAKOV Problematika učebných štýlov je relatívne nová a môžeme ju zaradiť do oblasti psychodidaktiky.

Termín učebný štýl sa v praxi často zamieňa s termínom kognitívny – poznávací štýl (cognitive style). Rozdiely medzi nimi vysvetľujeme nižšie. Učitelia často adresujú svojim žiakom vetu: „Nevieš sa učiť.“ Učiteľ má pomôcť žiakovi naučiť sa učiť, nájsť efektívne a pre jedinca zrozumiteľné stratégie učenia sa, spoznať vlastný učebný štýl. Každý žiak v triede je iný a v poznávaní a učení sa preferuje vlastný štýl – poznávací aj učebný! Poznanie učebných štýlov a ich pozorovateľná aplikácia v edukačnej praxi učiteľov prispieva k zvyšovaniu kvality vzdelávania .

Autori sa zhodujú v tom, že napriek intenzívному výskumu nie je problematika učebných štýlov úplne vyriešená, v názoroch na ňu badat' nejednotnosť, niekedy aj protirečivé rozpory, napr. vo výklade pojmu učebný štýl. Vymedzenie pojmov podľa vyššie uvedených autorov: Kognitívny štýl je spôsob, ktorý človek preferuje pri prijímaní a spracúvaní informácií. Je prevažne vrodený, t'ažko sa mení a je len v minimálnej miere viazaný na obsah. Kognitívne štýly sú základom pre postupný rozvoj individuálnych učebných štýlov a úzko súvisia s primárной asociačnou štruktúrou jedinca. Informácie z oblasti neurodidaktiky a mozgovo kompatibilného učenia sú v tejto súvislosti veľmi užitočné. Neuropedagogika a neurodidaktika sú v súčasnosti populárne v mnohých štátach a považujú sa za revolúciu vo vzdelávaní v 21. storočí. Podrobnejšie túto problematiku analyzuje u nás E. Petlák 6 a pri tvorbe koncepcie integrovaného tematického vyučovania (ITV) z nej vychádzala S. Kovalíková a K. Olsenová 7 . Učebný štýl je súhrn postupov, ktoré jednotlivec v určitom období preferuje pri učení sa. vyvíja sa z vrodeného základu, ale v priebehu života sa mení a zdokonaľuje . Učebný štýl pomáha jednotlivcovovi dosahovať dobré výsledky pri učení sa určitého typu učiva v určitej edukačnej situácii, ale môže mu komplikovať úspešnosť pri učení sa iného typu učiva v inej edukačnej situácii. Zvyčajne si svoj učebný štýl

neuvedomujeme, systematicky ho neanalyzujeme a nehľadáme jeho zlepšenia. Zdajú sa nám samozrejmé. Dajú sa však diagnostikovať a v prípade potreby aj meniť, ale to je náročnejší proces, ktorý si vyžaduje osobnú disciplínu a podporu, pomoc rodičov, spolužiakov i ďalších odborníkov. Kognitívne procesy sú súčasťou učebného štýlu, pretože predstavujú vrodený základ.

Klasifikácia učebných štýlov V dôsledku rozdielneho chápania individuálnych osobitostí učenia sa (prístup k učeniu, kognitívny štýl, učebný štýl, typ žiaka) v každej psychologickej škole existuje viacero kritérií rozdelenia – typológií učebných a kognitívnych štýlov či prístupov k učeniu sa. Zatiaľ neexistuje teória, ktorá by problematiku učebných štýlov zovšeobecnila, zjednotila tak, aby bola akceptovaná v širokej odbornej verejnosti. Uvádzame niekoľko vybraných klasifikácií podľa konkrétnych kritérií a následne ich stručne charakterizujeme, niektoré len vymenujeme, napr. podľa Gardnera (je dostupný na samoštúdium): 1. Dominancia mozgových hemisfér Pravá hemisféra je typická pre divergentný (umelecký) kognitívny, učebný aj vyučovací štýl a pre nonverbálne myslenie a čítanie. Plní aj úlohu výberového filtra všetkých podnetov pôsobiacich na človeka a význam pochybných podnetov anuluje alebo redukuje. Žiaci sú intuitívni, vnímajú skôr celok ako detaily, potrebujú vzory a preferujú analogickú metódu. Pre učenie sa potrebujú určitú psychosociálnu klímu. Ľavá hemisféra je typická pre racionálny (vedecký) kognitívny, učebný aj vyučovací štýl a zabezpečuje činnosti spojené s verbálnym a písomným prejavom. Žiaci preferujúci túto hemisférę sú logickí, majú radi vo všetkom poriadok, systém, uprednostňujú štruktúrovaný štýl učenia sa aj vyučovania. 2. Motivácia a zámer Povrchový (povrchový) učebný štýl spočíva v reprodukovaní učiva, pasívnom prijímaní poznatkov. Žiaci preferujú pamäťové učenie, memorovanie bez väčšieho úsilia o hlbšie pochopenie. Základný motív spočíva v splnení požiadaviek s vynaložením minimálneho úsilia a času. Prevláda u nich vonkajšia motivácia. Nerozlišujú v učive hlavné a vedľajšie, učivo chápú ako súbor izolovaných a vzájomne nesúvisiacich informácií, ktoré nedokážu spojiť do zmysluplného celku. Nepremýšľajú, neporovnávajú s vlastnými životnými skúsenosťami, repertoár ich učebných postupov je malý, nevedia, ako sa učiť. Tradičné vyučovanie podporuje tento učebný štýl. Výsledkom sú formálne vedomosti, malé porozumenie učiva a jeho rýchle zabúdanie. Rozlišujeme dve odlišné podoby povrchového učebného štýlu : Hlbkový učebný štýl spočíva v snahe porozumiet' učivu, vystihnúť jeho význam, rozumiet' veciam a javom okolo seba. Žiaci sa učia nielen preto, aby splnili požiadavky, ale chcú viedieť preukázateľným spôsobom naučené aplikovať v praxi. Prevláda vnútorná motivácia. Pri učení hľadajú podstatné a nepodstatné, hlavné a vedľajšie, vytvárajú si štruktúry a systémy, hľadajú vzťahy a príčinne súvislosti, argumentujú, hľadajú dôkazy a logiku toho, čo sa učia. Konštruujú si svoj obraz učiva, začleňujú ho do svojho osobného systému poznania. Ich repertoár učebných postupov je bohatý, snažia sa ich zefektívňovať. Žiaci dokážu k učivu zaujímať vlastné stanovisko. Utilitaristický (pragmatický, strategický medzi štýl) sa vyznačuje žiakovou vypočítavosťou, snahou zapáčiť sa, votriť sa do priazne učiteľa, často aj nekorektným spôsobom. V skutočnosti sa o učivo nezaujíma. V realite sa vyskytuje pomerne často v radoch vysokoškolákov. 3. Zmyslové preferencie (VARK) Akronym VARK predstavuje prvé písmená štyroch anglických slov: Visual (vizuálny, zrakový), Aural (auditívny, sluchový), Read/write (čítať/písat', verbálny, slovný) Kinesthetic (pohybový). Vzhľadom k rozsiahlosťi charakteristík všetkých štyroch LR – Didaktika Učebné štýly učebných, resp. kognitívnych štýlov, vyberáme len ich podstatné znaky. Podrobnejšie uvedené štýly analyzuje I. Turek 1 a zároveň uvádza aj diagnostický dotazník k nim. Výstižne a stručne ich vymedzuje E. Petlák 2 Žiaci, preferujúci pri učení zrak uprednostňujú učivo v obrazovej podobe – obrázky, diagramy, grafy, mapy, fotografie, filmy, rôzne symboly. V texte si vyznačujú dôležité časti farebne a graficky (šípky, bloky, kružnice...).

Majú radi bohatu ilustrované a štruktúrované texty, pri vysvetľovaní sami používajú schémy a pojmové mapy. Radi sedia v predných laviciach, aby im nič neprekážalo pri sledovaní učiteľa. Učivo si dokážu predstaviť. Nemajú radi prednášky. Žiaci preferujúci pri učení sluch sa najlepšie učia počúvaním a verbálnou komunikáciou, diskutovaním, preto sú pre nich vhodné skupinové formy práce. Dobre si zapamätať aj počuté. Pri učení sa učivo nahlas opakujú. Takto jedinci majú hudobný sluch i nadanie a predpoklady úspešne si osvojovať cudzie jazyky. Pri učení im neprekážajú zvukové kulisy v pozadí, naopak, hudba podporuje ich procesy učenia sa. Žiaci preferujúci pri učení zrak v spojení so slovom uprednostňujú prácu s písaným textom. To, čo si prečítajú, dokážu fotografovať do pamäti a následne identicky v pamäti predstaviť. Počuté si zapisujú, dokážu pracovať samostatne, majú dobre rozvinuté abstraktné myslenie. Učiteľ podporuje tento štýl aj prácou s pracovnými listami, dostatočnými zdrojmi rôznych študijných materiálov. Žiaci preferujúci pohybový učebný štýl potrebujú fyzickú činnosť, pohyb, manipuláciu s predmetmi, pomôckami. Často žijú žuvačky – uspokojujú tým potrebu pohybu³. Niektorí autori ho nazývajú haptický⁴. Nevydržia dlho sedieť, radi sa učia pri chôdzi. Ak na to nemajú priestor, potrebujú častejšie prestávku na krátke pohybové rytmické cvičenie⁵, potom dokážu pokračovať v učení (tzv. eurytmia – Waldorfská pedagogika). Mávajú dobrú motorickú koordináciu a s ľahkosťou si rozvíjajú psychomotorické spôsobilosti. Žiakom s týmto učebným štýlom vyhovujú laboratórne práce, praktické cvičenia, exkurzie, inscenačné metódy, rolové hry.

13. Závery a odporúčania:

Cieľom bolo vysvetliť podstatu fungovania procesov aktívneho učenia sa a ponúknut' možnosti ich poznania a zlepšovania. Vychádzali sme zo skúseností, že je potrebná najprv dobrá teória a potom jej aplikácia v reálnej praxi. Pokračovaním je samozrejme zhodnotenie, vylepšenie a opakovanie.

23.	Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Natalija Kravčenko
33.	Dátum	29. 11. 2021
43.	Podpis	
53.	Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Vlasta Volčková
63.	Dátum	29. 11. 2021
73.	Podpis	